

SANAT EĞİTİMİNDE BİREYSEL FARKLILIKLARIN KAYNAĞI: BASKIN ÖĞRENME STİLLERİ

Şuayip ŞEYİHOĞLU*

Özet

Bu çalışmada, sanat eğitiminde bireysel farklılıkların önemi, Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stilleri ve bu stillerin bazı değişkenlere bağlı değişimi araştırılmıştır. Tarama modelinde olan araştırmanın örneklemini 161 Resim-İş öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Baskın öğrenme stilleri, Kolb Öğrenme Stili modeli kullanılarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler ki-kare testi ve betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stillerinin değiştiği ortaya çıkmıştır. Öğrenme stilleri cinsiyet ve öğretim türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir. Çalışmada; öğrenme stilleri ile ilgili hizmet içi eğitim seminerlerinin verilmesi, öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenip bu öğrenme stillerine göre bir öğretim yapılması ve bu öğrenme stillerine göre ders içerisinde kullanılacak öğretim yöntem-tekniklerinin ve materyallerinin seçilmesi şeklinde bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Resim-İş eğitimi, öğretmeni adayı, öğrenme stili, kolb öğrenme stili envanteri

Giriş

Sanatların insanın eğitimindeki önemi ve gerekliliği konusunda söylenmiş sözlerle ve yazılı düşüncelere antik devirlerden bu yana rastlanmaktadır. Çağımızın en yaygın etkinliği olan eğitimin içinde önemli bir yer tutan, sanat eğitimi; doğumdan itibaren başlayıp sürüp gitmesi gereken formal ve informal olarak beslenen bir süreçtir. Sanat eğitimi ve öğretiminin amacı çocuğu gerekli yetkinlik ve teknik beceriye yönlendirmektir. Bu yönlendirme, çocuğu doğruyu, tamı, gerçeği yansıtmada ister istemez bir çaba içine itecektir (Kırıçoğlu, 2002, 91). Bu çaba sadece okulda değil, sergiler, müzeler, TV, sanat programları, tiyatrolar, gazeteler, dergiler, vitrinler, hatta caddeler gibi çok çeşitli ortamlarla okul dışında da devam eder.

Sanat eğitiminin ifade edilmeye çalışılan bu önemi, insanın sanatı araç olarak kullanarak, gerçekliği aşması ya da kendine özgü başka bir gerçekliği yaratmasından kaynaklanmaktadır. Düşle gerçek arasında kurulan bir köprü olarak sanatsal etkinlik, ussal ile us dışı, düşlem ile gerçek, imgeler ile nesnelere arasında bir bağ kurma eğilimidir. Kısaca sanat, insanın kendisini tanımamasının, dönüştürmesinin ve yaratmasının bir dışı vurumu ya da bir serüvenidir. Bu serüvenin sonunda insanın, başkaları aracılığı ile kendini tanıdığını, varlığını kanıtladığını, kendini aşma çabası içinde kendi bilincine vardığını gözleriz (Bozkurt, 2000,9). Bu gözlem San'a göre (2003, 24-25) şu

* Öğretim Gör.; Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı.

◆ Şuayip Şeyihoğlu

şekildedir: Çocuk bu süreçte; izlenim, algılama, gözlem, araştırma, bellek, çağrışım, imgelem, biliş, buluş, bilgi, düşünme, usavurma, değerlendirme gibi, duyu ve duyumlardan başlayarak tüm duygusal ve düşünsel süreçlerini çalıştırır. Görsel ve optik alanda, ya da müzik, dans drama/tiyatro, yazın gibi alanlar da düşünüldüğünde maddeyle, sesle, bedenle, sözlerle yapıcı-kurmacı iletişim ilişkilerine girmesi, yeni düzenlemeler, biçimlendirmelerle birtakım formlara ulaşır. Yaşama, tanıma ve değerlendirme bu karmaşık etkinlik sürecinin ağırlıklı bileşenleridir. Değerlendir-menin içinde, usavurma, yargılama, denetleme ve en önemlisi öz eleştiri yer alır. Öğrenme süreçlerinin en iyi biçimde düzenlenip örgütlendiği ve yönlendirilebildiği bu yaratıcı etkinlikler sürecinin sonunda, katılanlar, dolaysız olarak yaşadıklarının ve denediklerinin birer yaratıcı anlatıma kavuştuğunu, “kendisini ifade”, “kendini gerçekleştirme” olgularının gerçekleştiğini görürler (San, 2003, 24-25; Bigalı, 1999, 7). Bu gerçekleştirme biçimleri öğrencinin kendine özgü öğrenme stillerinden geçerek ifade bulur.

Her birey estetik yargısını kendi öğrenme stiline göre yaparken, yeni biçimleri hissedip, değerlendirme ve yargılama yoluyla dışa yansıtması, şekil, renk, biçim, form niteliklerine dönüştürmesi söz konusu olmaktadır. Bu şekilde ifade ya da yansıtma olarak dışa vurulan sanat, bireysel farklılıkları ile zenginlik sunmaktadır. Çünkü her birey farklı algı ve bilgi birikimi ile donanmıştır. Farklı şekilde gören, algılayan, yorumlayan ve analiz eden her bireye sanat eğitimi de bu farklılıklar göz önünde bulundurularak, bireysel nitelikte verilmelidir. Bu fikir Eyüboğlu’nda (1986, 213) “Yeryüzünde ne kadar sahici sanatçı varsa, bir o kadar da çalışma yolu vardır. Bu yollardan beni açan, senin hiç işine gelmeyebilir” cümlesiyle hayat bulmaktadır. Yavuzer (2000, 5)’e göre; yaşa, zekâ, kişilik ve yakın çevre özelliklerine göre bir çocuktan diğerine farklılık gösteren resim etkinliğine yaklaşımın görelî (rölatif) olması gerekir. Öğrenciler farklı sanatsal ifade şekilleri ile bireysel farklılıklarını görselleştirirler. Başka bir ifade ile Britsch’e göre (1926, 12-13) sanat ürünü görsel-yoğrumsal biçimlendirilmiştir; zihinsel, ruhsal, özgül ve çok özel bir çabadır. Bu çaba dolaysızdır ve kavramsal değildir: görsel-duyuşsal yaşantısının zihin ve ruhtaki, işlenişidir. Bireysel farklılaşma algı derecesinde de kendini göstermekte olup öğrenme sürecinde de farklılaşma oluşturmaktadır. Bu öğrenmeler bazı bireylerde kolay gerçekleştirilirken, bazı bireylerde yavaş gerçekleşmektedir. Plastik sanatlar eğitimi ile önce birey hazırlanır, sonra bireysel katılımların artırılması sağlanılarak toplumsal yapılanma oluşturulur. Böylece toplum kültüründe bilinçli ve kasıtlı olarak sanatsal değerlerde yapısalcı bir katkı sağlanmış olur.

Sanattaki stil ile öğrenme stilleri arasında bir bağ vardır. Read (1963) bu bağı şöyle izah etmektedir; “Geçmiş ve çağdaş sanat biçimleri bir tarafta, kişilik ve huy tipleri, öteki tarafta, her zaman kesin saflıkta bulunmasalar da aralarında bir koşutluk vardır”. Hem sanatta ve hem de kişilik tipleri arasındaki bu ilişkiyi ve bağı gösteren pek çok belirti gözlenebilir. Bu ilişkiyi bilmenin sanat eğitimi açısından büyük önemi vardır. Çünkü genelde okullarda dışa dönük düşünme tipine uygun eğitim yapılmaktadır. Bu tutum öteki tipleri bu anlamda sanat eğitimi dışında bırakmaktadır. Oysa sanat öğretmenin birinci görevi çocuğun huy ve kişiliği ile anlatım biçimi arasında en yüksek bağı kurmak olmalıdır.

Sanat eğitimi süresince kendini sanatsal etkinlikler ile ifade eden öğretmen adaylarının, dolaylı olarak öğrenme stilleri hakkında bilgiler edinilebilir ve eğitimsel önlemleri buna göre yönlendirilebilir. Zaten sanat eğitiminde amaç Murrey’e göre (akt: Özsoy, 2003, 157) her öğrenciyi sanatçı yapmak değil, her öğrencide var olan

yaratıcılığı geliştirmek için eşsiz bir araç olarak sanatı kullanmaktır. Eyüboğlu (1986, 213) da “Çalışmak, ille de fırça sallamak değil, tezgâh başında olmak, konuyu duymak, konuyu incelemek, hatta konuyu yoktan var etmektir” şeklindeki ifadesi ile yaratıcılığa çok yönlü olarak bakmıştır.

Bireysel farklılıkları eğitim ortamında ifade eden öğrenme stilleri; bireylerin öğrenme ortamlarını nasıl algıladıklarını, etkileşime girdiklerini ve bu ortamlarda nasıl tepkide bulduklarını gösteren bilişsel, duyuşsal ve psikolojik davranışlar şeklinde tanımlanırken (Keefe, 1982; akt: Tuna, 2008, 253), Dunn’un (1993) Kişiyi Özgü Öğrenme Modelinde şu şekilde açıklanmaktadır; “Öğrenmenin ve öğretmenin çok çeşitli yolları vardır. Herkes öğrenebilir ama aynı şekilde öğrenemez. Bütün çocuklara uyan bir öğrenme stili yoktur. Herkesin en iyi öğrendiği yolu bulup o yolu açmalı ve orada ilerlemeyi kolaylaştırmalı. Bir öğrencinin öğrenme stilini belirleyip, ona göre gerekli düzenlemeleri yapmak öğrencinin başarısını artırır.”

Kendine özgü öğrenme stillerini ele alan birçok öğrenme stili içinden en yaygın kullanılan Kolb öğrenme stili modelidir. Kolb’e göre (1984), öğrenme stilleri şu şekildedir:

Değiştiren (Divergent) Öğrenme Stili: Bu bireylerde, yansıtıcı gözlem ve somut yaşantı yetenekleri baskındır. Anlam ve değerlerin farkındadırlar. Temel yetenekleri, somut durumları pek çok açıdan gözden geçirmek ve ilişkileri anlamlı bir şekilde organize etmektir. Bu stilde eylemden ziyade gözleyerek uyum sağlama vurgulanır. Bu öğrenme stiline değiştiren denmesinin nedeni, bu stile sahip bireyler, bu beyin fırtınası gibi alternatif fikirleri meydana getirmesinin istendiği durumlarda daha iyi performans göstermeleridir. Belirleyici sorusu “Niçin?” dir. Öğretmene motive edici bir rol düşmektedir

Özümseyen (Assimilator) Öğrenme Stili: Bu bireylerin baskın olduğu öğrenme yetenekleri, yansıtıcı gözlem ve soyut kavramsallaştırma değildir. En önemli özellikleri, kavramsal modelleri oluşturma yeteneklerinin olmasıdır. Bu bireyler de sosyal konular üzerine daha az odaklanırlar, soyut kavramlar ve fikirlerle daha çok ilgilidirler. Fikirler bu bireylerin pratik değerleriyle daha az yargılanırlar. Kuramların mantıksal olarak sağlam ve kesin olması daha önemlidir. İzleyerek ve düşünerek öğrenme söz konusudur. İşıtsel, görsel sunumlarla kolay anlarlar. Öğretmene uzman rolü düşmektedir.

Ayrıştıran (Converger) Öğrenme Stili: Bu bireylerde, temel olarak aktif yaşantı ve soyut kavramsallaştırma öğrenme yetenekleri baskındır. En önemli özellikleri problem çözme, karar verme, fikirleri pratikte uygulama, fikirlerin mantıksal analizini yapma ve sistematik planlama yapmadır. Bu stile sahip bireyler bir tek doğru cevap veya çözümün istendiği geleneksel zekâ testlerinde başarılı olurlar. Sosyal konulardan ziyade problem çözme ve teknik konularda başarılıdırlar. Sistemli olarak plânlama yaparlar ve yaparak öğrenirler. Belirleyici sorusu “Nasıl?” dir. Öğretmene antrenör rolü düşmektedir.

Yerleştiren (Accomodator) Öğrenme Stili: Bu bireylerde, aktif yaşantı ve somut yaşantı öğrenme yetenekleri baskındır. En önemli özellikleri, plan yapma ve yeni deneyimler içinde yer almalarıdır. Bu stilde, fırsat arama, risk alma, eylemde bulunma vurgulanır. Yaparık ve hissederek öğrenme söz konusudur. Bu bireyler kendi analitik yeteneklerinden ziyade, bilgi için diğer insanlara son derece güvenirliler, sezgisel bir deneme yanılma durumunda problem çözmeye meyillidirler. Açık fikirlidirler ve değişmelere karşı kolaylıkla uyum sağlarlar.

◆ Şuayip Şeyihoğlu

Öğretme-öğrenme sürecinin en önemli süreçlerinden birisi öğrencilerin öğrenme stilini belirlemek ve değerlendirmektir. Böylelikle uygun öğretim yöntem ve teknikleri seçilebilir, ihtiyaca cevap veren araç gereçlerle zenginleştirilmiş öğrenme ortamları hazırlanır ve öğrencinin başarısını arttırmak mümkün kılınabilir.

Sanatın araç olarak kullanıldığı bu bakış açısıyla öğretmen adaylarının gelişimleri için öncelikle kendi yaratıcılıklarını ve ifade tarzlarını besleyen öğrenme stillerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu ana problem altında aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stilleri nelerdir?
2. Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stilleri sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Resim-İş öğretmeni adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stilleri okul öncesi eğitim alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri mezun oldukları lise türü ve bölümüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri yaşadığı birime göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri öğretim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stillerinin belirlenmesi ve bu stillerin cinsiyet, sınıf düzeyi, okul öncesi eğitim alma durumu, mezun oldukları lise türü ve bölümü, anne-baba eğitim düzeyi gibi değişkenlerden etkilenip etkilenmediğinin incelenmesidir.

Yöntem

Araştırmada betimsel yöntemlerden survey (tarama) yöntemi kullanılmıştır. Temelde var olan bir durumu betimlemeye, tasvir etmeye yönelik olan bu yöntemde amaç, bir grup üzerinde incelenen davranışı o gruptan alınan örneklem üzerinden gerçekleştirmektir (Erözkan, 2007; Simon ve Burstein, 1985; Akt: Ekiz, 2007).

Örneklem

Araştırmanın örneklemini 2007-2008 eğitim-öğretim yılının güz yarısında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği'nde öğrenim gören 161 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Örneklem 1, 2, 3 ve 4. sınıflardan yaklaşık 40'ar öğrenci seçkisiz olarak alınmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Çalışmada öğrencilerin baskın öğrenme stillerini belirleyebilmek amacıyla

◆ Şuayip Şeyihoğlu

Öğrenme stili envanterinde belirtilen normlara göre SPSS paket programı kullanılarak öğretmen adaylarının öğrenme stillerine ait elde edilen veriler ki-kare testi ve betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Veri toplama aracının örnekleme uygulanmasından sonra her bir alt probleme ilişkin elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Birinci alt problem Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stillerini sorgulamaktadır. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin baskın öğrenme stilleri şu şekildedir:

Tablo 1:Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillere İlişkin Dağılım

Öğrenme Stilleri	Öğrenci Sayısı (N)	%
Özümseyen	16	9,9
Yerleştiren	44	27,3
Ayrıştıran	50	31,1
Değiştiren	51	31,7
Toplam	161	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, öğretmen adaylarının % 31,7' sinin değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Bu sıralamayı % 31,1 ile ayrıştıran öğrenme stili ve % 27,3 ile yerleştiren öğrenme stiline sahip olanlar takip etmektedir. Özümseyenler ise % 9,9 ile en az sahip olunan öğrenme stilini oluşturmaktadır.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular

İkinci alt problem “Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stilleri sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklinde olup elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 2:Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stilllerinin Sınıflara Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Öğrenme stilleri	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4.sınıf
Değiştiren	25,0	31,7	30,9	35,1
Yerleştiren	25,0	24,4	34,9	24,3
Özümseyen	12,5	7,3	15,6	8,1
Ayrıştıran	37,5	36,6	18,6	32,4

$\chi^2 = 5.975$; sd =9; p = 0.742 ; p > 0.05

Tablo 2 incelendiğinde, 1.sınıf (% 37,5) ve 2. sınıf (%36,6) öğretmen adaylarının baskın olarak ayırıştırın, 3. sınıf öğretmen adaylarının %34,9 yerleştiren, 4. sınıf öğretmen adaylarının ise %35,1 ile değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Ancak bu farklılık anlamlı düzeyde değildir ($X^2(9) = 5,975$; $p > 0,05$). 1. ve 2. sınıflarda ayırıştırın öğrenme stiline sahip olan öğrenciler 3. ve 4. sınıflarda anlamlı farklılığa yol açmadan yerleştiren ve değiştiren öğrenme stiline geçmektedirler.

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Resim-İş öğretmeni adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3:Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillerinin Cinsiyetlerine Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Cinsiyet		Değiştiren	Yerleştiren	Ayırıştırın	Özümseyen	Toplam
Bayan	N	44	32	44	9	129
	%	34,1	24,8	34,1	7,0	100,0
Erkek	N	7	12	6	7	32
	%	21,9	37,5	18,8	21,9	100,0
Toplam	N	51	44	50	16	161
	%	31,7	27,3	31,1	9,9	100,0

$$X^2 = 10,397; \text{sd} = 3; p = 0,015; p < 0,05$$

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan 161 öğretmen adayının 129 tanesinin bayan, 32 tanesinin erkek olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarından bayanların %34,1’inin değiştiren ve ayırıştırın, %24,8’inin yerleştiren ve %7’sinin özümseyen, erkek öğretmen adaylarının ise, %37,5’inin yerleştiren, %21,9’unun değiştiren ve özümseyen %18,8’inin ayırıştırın öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Bayanların büyük bir bölümü değiştiren ve ayırıştırın öğrenme stiline sahipken, erkeklerin büyük bir çoğunluğu yerleştiren öğrenme stiline sahiptir. Bu farklılık istatistikî anlamda anlamlı farklılığa yol açacak düzeydedir. Bir diğer ifadeyle öğretmen adaylarının baskın öğrenme stilleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir ($X^2(3) = 10,397$; $p < 0,05$).

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Dördüncü alt problem “Resim-İş öğretmeni adaylarının baskın öğrenme stilleri okul öncesi eğitim alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklinde olup elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 4:Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillerinin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Okul Öncesi Eğitim Alma Durumu		Değiştiren	Yerleştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam
Okul Öncesi Eğitim Alanlar	N	9	8	8	3	28
	%	32,1	28,6	28,6	10,7	100,0
Okul Öncesi Eğitim Almayanlar	N	42	36	42	13	133
	%	31,6	27,1	31,6	9,8	100,0
Toplam	N	51	44	50	16	161
	%	31,7	27,3	31,1	9,9	100,0

$\chi^2 = 0.109$; $sd = 3$; $p = 0.991$; $p > 0.05$

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 133 tanesinin okul öncesi eğitimi almadığı, 28 tanesinin ise aldığı görülmektedir. Okul öncesi eğitimi alan 28 kişinin %32,1'inin değiştiren, %28,6'sının yerleştiren ve ayrıştıran %10,7'sinin özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu anlaşılmaktadır. Okul öncesi eğitimi almayan öğrencilerin %31,6'sının değiştiren ve ayrıştıran %27,1'inin yerleştiren, %9,8'inin de özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Ancak bu farklılık istatistikî anlamda anlamlı farklılığa yol açacak düzeyde değildir. ($\chi^2(3) = 0,109$; $p > 0,05$)

Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Beşinci alt problemde “Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri mezun oldukları lise türü ve bölümüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusu sorulmuştur. Mezun olunan lise türü ve bölüm değişkenlerine ait bulgular tablo 5 ve 6’da verilmiştir.

Tablo 5:Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillerinin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Mezun Olduğu Okul		Değiştiren	Yerleştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam
Genel Lise	N	28	17	27	14	86
	%	32,6	19,8	31,4	16,3	100,0
Güzel Sanatlar Lisesi	N	11	12	14	0	37
	%	29,7	32,4	37,8	0	100,0
Meslek Lisesi	N	9	12	5	1	27
	%	33,3	44,4	18,5	3,7	100,0
Diğer	N	2	4	4	1	11
	%	18,2	36,4	36,4	9,1	100,0
Toplam	N	51	44	50	16	161
	%	31,7	27,3	31,1	9,9	100,0

$\chi^2 = 16.022$; $sd = 9$; $p = 0.066$; $p > 0.05$

Tablo 5 incelendiğinde, Genel Lise mezunu olan 86 öğrencinin %32,6'sı değiştiren, %31,4'ü ayrıştıran, % 19,8'i yerleştiren, %16,3'ü özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan 37 öğrencinin %37,8'i ayrıştıran, %32,4'ü yerleştiren, %29,7'si değiştiren öğrenme stiline sahip iken, Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarında özümseyen öğrenme stiline öğrenci bulunmamaktadır. Meslek lisesi mezunu olan 27 öğrencinin %44,4'ü yerleştiren, %33,3'ü değiştiren, %18,5'i ayrıştıran, %3,7'si özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Diğer (Anadolu Lisesi, Anadolu öğretmen lisesi, süper lise, imam hatip lisesi) kodlamalı 11 öğrencinin %36,4'ü yerleştiren ve ayrıştıran, %18,2'si değiştiren, %9,1'i özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Okul türleri arasında tespit edilen bu farklılık istatistikî anlamda farklılığa yol açmamaktadır. ($X^2(9) = 16,022$; $p > 0,05$).

Tablo 6: Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillерinin Mezun Oldukları Bölüme Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Mezun Olduğu Bölüm/ Alan		Değiştiren	Yerleştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam
Sözel	N	35	19	33	8	95
	%	36,8	20,0	34,7	8,4	100,0
Güzel Sanatlar	N	8	13	12	3	36
	%	22,2	36,1	33,3	8,3	100,0
Eşit Ağırlık	N	5	6	5	3	19
	%	26,3	31,6	26,3	15,8	100,0
Sayısal	N	3	6	0	2	11
	%	27,3	54,5	,0	18,2	100,0
Toplam	N	51	44	50	16	161
	%	31,7%	27,3%	31,1%	9,9%	100,0%

$\chi^2 = 13.794$; $sd = 9$; $p = 0.130$; $p > 0.05$

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, 95'inin sözel, 36'sının güzel sanatlar, 19'unun eşit ağırlık, 11'inin sayısal alandan mezun olduğu görülmektedir. Sözel alandan gelen toplam 95 öğrencinin %36,8'inin değiştiren, %34,7'sinin ayrıştıran, % 20'si yerleştiren, %8,4'ü ise özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Güzel sanatlar alanından mezun olanların %36,1 i yerleştiren, %33,3 ü ayrıştıran, %22,2'si değiştiren, %8,3'ü özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Eşit ağırlıktan mezun olan öğrencilerin, %31,6'sının yerleştiren %26,3'ünün değiştiren ve ayrıştıran %15,8'inin de özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Sayısal alandan mezun olanların %54,5'inin yerleştiren, %27,3'ünün değiştiren, %18,2'sinin özümseyen öğrenme stiline sahip iken, sayısal mezunlarında ayrıştıran stiline sahip öğrenci bulunmamaktadır.

Güzel sanatlar, Sayısal ve eşit ağırlık alanlarından mezun olanların ağırlıklı öğrenme stili yerleştiren öğrenme stildir. Sözel alandan mezun olanların ağırlıklı öğrenme stili değiştiren öğrenme stildir. Ancak bu farklılık istatistikî anlamda anlamlı farklılığa yol açacak düzeyde değildir. Bir diğer ifadeyle öğretmen adaylarının baskın öğrenme stilleri mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermemektedir. ($X^2(9) = 13,794$; $p > 0,05$).

Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Altıncı alt problemin konusu “Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri yaşadığı birime göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Probleme ait bulgular tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillерinin Öğretim Türlerine Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Öğretim türü		Değiştiren	Yerleştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam
Normal	N	29	13	28	7	77
	%	37,7	16,9	36,4	9,1	100,0
İkinci Öğretim	N	22	31	22	9	84
	%	26,2	36,9	26,2	10,7	100,0
Toplam	N	51	44	50	16	161
	%	31,7	27,3	31,1	9,9	100,0

$$\chi^2 = 9.007; \text{sd} = 3; p = 0.029; p < 0.05$$

Tablo 7 incelendiğinde normal öğretimde 77, ikinci öğretimde 84 öğretmen adayı bulunmaktadır. Normal öğretimde okuyan 77 öğretmen adayından %37,7’si değiştiren, %36,4’ü ayrıştıran, %16,9’u yerleştiren, %9,1’i özümseyen öğrenme stiline sahiptir. İkinci öğretimde öğrenim gören 84 öğretmen adayından %36,9’u yerleştiren, % 26,2’si değiştiren ve ayrıştıran, % 10,7’si özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Öğretmen adaylarının öğretim türleri öğrenme stilleri üzerinde istatistikî anlamda farklılığa yol açmaktadır ($\chi^2(3) = 9,007; p < 0,05$).

Yedinci alt probleme ilişkin bulgular

“Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adaylarının sahip oldukları baskın öğrenme stilleri öğretim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusu araştırmanın yedinci alt problemini oluşturmaktadır. Bulgular tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Öğretmen Adaylarının Baskın Öğrenme Stillерinin Yaşadığı Birimlere Göre Farklılığı İçin Ki-Kare Testi Sonuçları

Yaşadığı birim		Değiştiren	Yerleştiren	Ayrıştıran	Özümseyen	Toplam
Köy	N	5	8	7	3	23
	%	21,7	34,8	30,4	13,0	100,0
İlçe	N	21	17	20	5	63
	%	33,3	27,0	31,7	7,9	100,0
İl	N	25	19	23	8	75
	%	33,3	25,3	30,7	10,7	100,0
Toplam	N	51	44	50	16	161
	%	31,7	27,3	31,1	9,9	100,0

$$\chi^2 = 1,950; \text{sd} = 6; p = ,924; p > 0.05$$

Tablo 8 incelendiğinde Resim-İş öğretmenliğinde öğrenim gören 23 öğretmen adayının köyde, 63'ünün ilçede, 75'inin de ilde ikamet ettiği görülmektedir. Köyde ikamet eden 23 öğretmen adayının %34,8'i yerleştiren, %30,4'ü ayrıştıran, %21,7'si değiştiren, %13'ü özümseyen öğrenme stiline sahiptir. İlçede ikamet eden 63 öğretmen adayının %33,3'ü değiştiren, %31,7'si ayrıştıran, %27'si yerleştiren, %7,9'u özümseyen öğrenme stiline sahiptir. İlde ikamet eden 75 öğretmen adayının %33,3'ü değiştiren, %30,7'si ayrıştıran, %25,3'ü yerleştiren, %10,7'si özümseyen öğrenme stiline sahiptir. Öğretmen adaylarının yaşadığı birimler öğrenme stilleri üzerinde istatistikî anlamda farklılığı yol açmamaktadır ($\chi^2(6) = 1,950$; $p > 0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Genel olarak baskın öğrenme stili “değiştiren” olan Resim-İş öğretmen adaylarının, birinci ve ikinci sınıfta baskın öğrenme stili “ayrıştıran”, üçüncü sınıflarda “yerleştiren”, dördüncü sınıflarda ise “değiştiren” dir. Resim-İş öğretmeni adaylarının birinci ve ikinci sınıflarda ayrıştıran öğrenme stiline sahip olmaları bu programda almış oldukları derslerin içeriği ile ilişkilendirilebilir. Çünkü 1. ve 2. sınıflarda alınan derslerin çoğu öğrencilerin teorik bilgi temellerini sağlamlaştırarak onları uygulamaya hazırlamaktır. Resim-İş öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının 1. ve 2. sınıflarda aldıkları toplam 27 dersin sadece 12 tanesi uygulama dersidir. Üçüncü ve dördüncü sınıflarda baskın öğrenme stiline yerleştiren ve değiştiren olmasının, öğretmen adaylarının almış oldukları uygulama, gözlem içerikli derslerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü öğretmen adaylarının 3. ve 4. sınıflarda aldıkları toplam 24 dersin sadece 10 tanesi teorik içerikli olup geriye kalanı uygulamalı derslerdir. Öğrenme stillerinin sınıf düzeyine bağlı olarak değiştiğini, düzey arttıkça fikirlerin daha çok pratiğe yönelik uygulamalarını içeren öğrenme stillerine sahip olduklarını gösteren bu sonuç Kaya, (2007)'ya ait çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Sanat eğitiminde atölye derslerinin öğrencilerin gelişimi için oldukça önemlidir. Bu dersler esnasında zihinsel süreçler de görünürdeki eylemlerin arka planında işlemekte ve gelişmektedir. Özsoy (2003, 173)'a göre, sanatsal uygulama çalışmaları, öğrencinin sanat yetenekleri, problem çözme yaklaşımları ve ayrıca anlamlı işaretlerle iletişim kurmak için gerekli tasarım yetenekleri hakkında bilgi ve anlayış geliştirmesi için önemlidir. Atölye uygulamalarında “Sorun nasıl çözülür? Bu dikkatlice nasıl yapılır? Bu en iyi nasıl düzenlenir?” gibi soruları sorar.

San (2003,70)'ın da belirttiği gibi; ifade edilmeyen, dışa vurulmayan kavram-imege haline getirilmemiş imgeler zihinde ölürlür. Bu sebeple, ifade gücü ve yetisinin yitirilmesi demek, zihnin zayıflaması, zihinsel yeti ve güçlerin yitirilmesi demektir. İfade ve dışa vurma yetisinin alıştırlarla güçlendirilmesiyle zihin gelişir ve serpilir. Dilin yanı sıra, zihinsel tasarımların, imgesel ifadelerinin çizimi ile zihnin güçlendirilebileceği açıktır. Bu sebeple; düşünce zemininde başlayıp eylem ile devam eden sanatsal üreticilik ve eğitim, öğrencilerine kendilerini dışa vurup ifade edebilecek fırsatlar sağlamalıdır.

Resim-İş öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri üzerinde, cinsiyetin önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Bayanlarda baskın olan değiştiren ve “ayrıştıran” öğrenme stili iken, erkeklerde bu stil “yerleştiren” olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çerçevede insanlarda cinsiyete bağlı olarak farklılık gösteren içsel süreçlerin öğrenmenin ve kendini ifade etmenin her aşamasına yansımaları oldukça doğaldır.

◆ Şuayip Şeyihoğlu

Araştırmanın bir diğer bağımsız değişkeni okul öncesi eğitimidir. Bu çalışmanın örneklemi oluşturarak öğrencilerin çok azının söz konusu dönemden geçtikleri ve öğrenme stillerinin bu değişkenden etkilenmediği görülmüştür. Bu durumun açıklaması; öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim almaları gereken dönemlerde bu eğitim türünün şu anki kadar yaygın ve önemli olmaması olarak yapılabilir. Şimşek, (2007)'nin çalışması da bu sonucu desteklemektedir.

Öğretmen adaylarına ait kişisel bilgilerin öğrenme stillerine etki edip etmediğini anlamak amacıyla seçilen bir diğer bağımsız değişken, mezun oldukları okulun ve bölümün türüdür. Genel lise, güzel sanatlar lisesi, meslek lisesi ve diğer okullardan mezun olan öğretmen adaylarının baskın öğrenme stilleri; genel lisede değiştiren, güzel sanatlar lisesi ve diğer okullardan mezun olanlar ayrıştıran, meslek lisesi ve diğer okullardan mezun olanlar yerleştiren olarak bulunmuştur. Bu sonucun anlamlı farklılık göstermediği daha önce belirtilmekle birlikte Güzel'in (1994) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışma da öğrenme stillerinin okul türü açısından anlamlı olarak farklılaşmadığını ortaya koymaktadır.

Güzel sanatlar lisesinden mezun olanların baskın öğrenme stiline ayrıştıran olmasının sebebi, yaparak öğrenme becerilerini aldıkları lise eğitiminde geliştirebilme imkânı bulmaları olarak düşünülebilir. Fikirleri pratikte uygulama imkânı doğrultusunda sanatsal problemler üretip bu problemlere çözüm arama alt yapısını kazanmışlardır.

Meslek lisesi mezunlarının yerleştiren öğrenme stiline sahip olmasının sebebi bu okullarda, aktif yaşantı yeteneklerinin geliştirilmesinin sağlanmış olması olarak düşünülebilir. Meslek derslerinde planlama ve teknik eğitimin gereği olarak yeni deneyimler içinde yer almalarının ön planda olmasından dolayı yaparak ve hissedererek öğrenmeyi öğrenmişlerdir.

Genel liselerden mezun olan öğrencilerin değiştiren öğrenme stiline sahip olmalarının sebebi somut yaşantı ve yansıtıcı gözlem yeteneklerinin baskın olmasına bağlanabilir. Genel lise mezunlarının bu eğitim sürecinde, somut nesnelere gözlemleyerek, birbirleriyle ilişkilendirilip anlamlı kompozisyonlar haline getirilmesi becerisini kazanmış oldukları düşünülebilir. Sanatsal beceriyi eylemden ziyade gözlem yoluyla kazanmış olmaları beklenmektedir.

Öğretmen adaylarının baskın öğrenme stillerinin mezun oldukları bölüme bağlı olarak farklılık göstermemektedir. Ancak, okulların sayısal, eşit ağırlık ve güzel sanatlar bölümlerinden mezun olan öğretmen adaylarının somut yaşantıların içinde aktif biçimde girerek bir şeyler öğrenme çabası içinde olduğu, sözel bölümden mezun olanların ise somut yaşantıları yaşamaktan daha çok gözlemleyerek öğrendikleri sonucuna varılabilir.

Resim-İş eğitimi öğretmenliği eğitimini normal eğitim olarak devam ettiren öğretmen adaylarının baskın öğrenme stilleri somut yaşantı ve yansıtıcı gözlem içerirken, ikinci öğretimde öğrenim görenlerin somut ve aktif yaşantı yeteneklerine sahip oldukları ve bu farklılığın anlamlı bulunduğu görülmektedir. Söz konusu öğrenme stiline göre ikinci öğretim öğrencilerinin kendi analitik yeteneklerinden ziyade, bilgi için diğer insanlara son derece güven duydukları söylenebilir. Normal öğretimde yapılan uygulamalı çalışmaların ikinci öğretim öğrencileri tarafından misafir olarak izlenmeleri ve görsel olarak algılamaları sonucunda konu hakkında daha deneyimli olmaları bu farklılığı açıklamaktadır.

Öğretmen adaylarının baskın öğrenme stilleri yaşadıkları birime göre anlamlı farklılık göstermemesine rağmen, ortalamalar incelendiğinde yaşanan birimin büyüklüğü ve imkânları arttıkça yerleştiren öğrenme stiline değiştiren öğrenme stiline geçildiği görülmektedir. Bu değişim değiştiren öğrenme stiline düşünme yeteneğine sahip anlam ve değerlerin farkındalığının düzeyinin artmasıdır. Yaşadığı yerin imkânları arttıkça nesnel gerçekliklere karşı uyum sağlama, daha fazla gözlem yapma şansı bulma, beyin fırtınası gibi alternatif fikirleri meydana çıkarma yetenekleri daha fazla gelişmiştir.

Öğrenciler; derste algılama, düşünme ve bedensel eylemlerinde katıldığı süreç içerisinde kendilerini ifade ederler. İfade ediş yani sanatı algılayış ve icra biçimi, öğrenme stillerine göre çeşitlilik göstererek tarz oluşturur. Böylelikle bireyler yaratıcı olarak, içinde yaşadıkları topluma hizmet edebilecek hale gelirler. Çünkü; Erbay'a göre (2000, 221) yaratıcılığa yönelten sanatsal etkinlikler, bilişsel ve estetik gücü birleştirici, dinlendirici ve kültürel yapıyı geliştirici yönde değiştirecektir. Sanat eğitimi ile öğrenme stillerinde gelişim ve çeşitlilik sağlayan öğretmen adayları; duygu, düşünce ve yaşantı açısından dengeli, ideal bir hedefe yönelik toplumların yetiştirilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Kötü hocalar, yetişmekte olan gençleri samimiyet taşıyan inançlarını yok ederek, her ruhta saklı hayat ve esprinin sönmesine sebep olurlar. Halbuki, teknik gerekçelerle kalplerinin yolunu bulma çabası içinde olunması gerekir (Bigalı, 1999, 50). Bu yolu bulma çabası içinde çalışmanın sonuçlarına dayanılarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

Sanatın, sanatta bireysel ifadelerin ve öğrenme stillerinin eğitim ortamına yansımalarının gerekliliği ve önemi konusunda öğretmenlere ve öğretmen adaylarına ilgili kurs ve seminerler verilmelidir. Çünkü; Resim-İş öğretmen adaylarının bireysel farklılıklar, tarzlar ve öğrenme stillerinin farkına varmaları, kendi öğrencilerinde de benzer gerçekleri normal kabul ederek öğretimi sürdürmelerine imkân sağlamaları anlamına gelecektir.

Öğrenme stilleri bilinen öğrencilere en uygun öğretim yöntem-teknipleri ve öğretim materyalleri kullanılmalıdır. Özellikle atölye derslerinde mümkün olduğunca bütün öğrenme stillerini dikkate alarak bir öğretim ortamı hazırlanmalıdır. Bu şekilde hem farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin birbirleriyle olan etkileşimleri devam edebilir hem de her birine göre ayrı bir öğretim yapılması sağlanabilir.

Öğrenme stilleri üzerinde farklılıklara yol açabilecek çeşitli değişkenlere yönelik çalışmalar yapılabilir. Bu sonuçlar Meta-analiz çalışmalarında birleştirilerek daha genel bakış açılara sahip olunabilir.

Kaynakça

- AKKOYUNLU, B. (1995). "Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü". **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 11, 105-109.
- ARSLAN, B. (2003). **Ortadoğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri Tercihlerinin Belirlenmesi**, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- ARSLAN, B. & BABADOĞAN, C. (2005). "İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stillerinin Yaş ve Cinsiyet Değişkenleri Açısından İncelenmesi", **Eğitim Araştırmaları Dergisi**, Sayı 21.
- AŞKAR, P. & AKKOYUNLU, B. (1993). "Kolb Öğrenme Stili Envanteri", **Eğitim ve Bilim**, 87, 37-47.
- BABADOĞAN, C. (2000). "Öğretim Stili Odaklı Ders Tasarımı Geliştirme", **Milli Eğit. Derg.**, 147, 61-63.
- BİGALİ, Ş. (1999). **Resim Sanatı**, İş Bankası Kültür Yay., Ankara.
- BOYDAK, A. (2001). **Öğrenme Stilleri**, Beyaz Yayınları, İstanbul.
- BOZKURT, N. (2000). **Sanat ve Estetik Kuramları**, Asa Yay., Bursa.
- BRITSCH, G. (1926). *Theorie Der Bildenden Kunst*, (Derl: Egon Kornmann), München.
- COZENS, G.A. (1999). **An Investigation of the Learning Styles of Ninth-Grade Publicschool Students: Black and White, Male and Female, General Level and Gifted/Magnet**. (Unpublished Ed.D. Dissertation), University of Georgia.
- ÇAYCI, B. & ÜNAL, E. (2007). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sahip Oldukları Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi", **Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi**, 7(3).
- EKİZ, D. (2007). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Lisans Yay., İstanbul.
- ELLEZ, A. M. & SEZGİN, G. (2002). "Öğretmen Adaylarının Öğrenme Yaklaşımları", **V.Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiriler Kitabı**, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- ERBAY, M. (2000). **Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul
- EYÜBOĞLU, B. R. (1986). **Resme Başlarken**, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- GÜZEL, A. (2004). **Marmara Üniversitesi Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- HEIN, T.L. & BUDNY, D. D. (2000). "Styles and Types in Science and Engineering Education", **Paper Presented International Conference on Engineering and Computer Education**, Sao Paulo, Brazil.
- JONES, C., REICHARD, C. & MOKHTARI, K. (2003). "Are Students' Learning Styles Discipline Specific?", **Journal of Research and Practice**, 27, 363-375.
- KABADAYI, A. (2004). "İlköğretim Öğrencilerinin Bilişsel Öğrenme Stilleri ve Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması: Konya İli Örneği", **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 18, 1-16.
- KARAKIŞ, Ö. (2006). **Bazı Yükseköğrenim Kurumlarında Farklı Öğrenme Stillerine Sahip Olan Öğrencilerin Genel Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeyleri**, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- KAYA, F. (2007). **İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenme Stillerine Dayalı Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Düzeylerinin İncelenmesi**, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Osman Gazi Üniversitesi, Eskişehir.

- KILIÇ, E. & KARADENİZ, K. (2004). "Cinsiyet ve Öğrenme Stilinin Gezinme Stratejisi ve Başarıya Etkisi", *Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 129-146.
- KIRIŞOĞLU, O. T. (2002). *Sanatta Eğitim*, Pegem A Yayınları, Ankara.
- KOLB, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*, Prentice Hall Inc., Engle Wood Cliffs, New Jersey.
- KOLB, D. A. (1985). *Learning Style Inventory: Self Scoring Inventory and Interpretation Booklet*, Boston: McBer and Company.
- OTRAR, M. (2006). *Öğrenme Stilleri ile Yetenekler, Akademik Başarı ve Öss Başarısı Arasındaki İlişki*, (Yayınlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- ÖZSOY, V. (2003). *Görsel Sanatlar Eğitimi*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.
- PEKER, M. (2003). "Kolb Öğrenme Stili Modeli", *Milli Eğitim Dergisi*, 157, 185-192.
- READ, H. (1963). *Education Through Art*, Faber and Faber, London.
- SAN, İ. (2003). *Sanat Eğitim Kuramları*, Ütopya Yayınevi, Ankara.
- ŞİMŞEK, Ö. (2007). *Marmara Öğrenme Stilleri Ölçeği'nin Geliştirilmesi ve 9-11 Yaş Çocuklarının Öğrenme Stillерinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- TUNA, S. (2008). *Resim-İş Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri*, *Elektronik Sosyal Bil. Derg.*, 7 (25), 252-261.
- YAVUZER, H. (2000). *Resimleriyle Çocuk*, Remzi Kitabevi, İstanbul.

THE SOURCE OF INDIVIDUAL DIFFERENCES IN ART EDUCATION: DOMINANT LEARNING STYLES

Şuayip ŞEYİHOĞLU*

Abstract

In this study, the importance of individual differences in art education, dominant learning styles of art teacher candidates and the change depends on some variables of these styles is investigated. The sample of the research that is in the survey model is composed 161 art teacher candidates. The dominant learning styles is determined by using Kolb learning style model. Findings are analysed by using test of chi-square and figurative statistics methods. In result of this research is found that dominant learning styles are changed by art teacher candidates. According to sexuality and education type, the learning styles show meaningful differences. In this study is suggested that giving in service education seminars relation to learning styles, determined learning styles of students and according to these, the education is realized and selection of teaching methods and materials that are used in lesson .

Key Words: Art education, preservice teacher, learning styles, kolb learning styles inventory

* Lecturer, Karadeniz Technical University, Fatih Faculty of Education, Department of Painting Teaching..